Singerstraum

Giedrė Kazlauskaitė

Šita knyga žymi ir išsivadavimą
iš savo prigimtinės sėslybės. Vis dėlto
kuo daugiau keliauju, kuo globaliau
esu priversta mąstyti, kuo daugiau kalbos
zonų patiriu – tuo svarbesnės man tampa
vaikystės erdvės, gimtinė; tuo labiau
pasitikiu savo tapatybe – esu lietuvė, rytų
europietė. Maža to, rašau eilėraščius –
paradoksalu, skelbiu savo mažai kam
aktualias asmenines patirtis. Keliauju kaip
tik dėl jų; jie yra priežastis, kodėl man
pavyksta pamatyti pasaulio. Simboliškai
grįžtu į praėjusio amžiaus pradžią,
tarpukarį, pirmąją Nepriklausomybę,
kai lietuvių inteligentai važiavo
lavintis į Vakarus.

-gk-

Singerstraum

Giedrė Kazlauskaitė

Singerstraum

eilėraščiai

LIETUVOS
RAŠYTOJŲ
SĄJUNGOS
LEIDYKLA

UDK 821.172-1
Ka687

Knygos išleidimą parėmė

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

ISBN 978-9986-39-880-6
© Giedrė Kazlauskaitė, 2016
© Dizainas, Deimantė Rybakovienė, 2016
© Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2016

Ritėje

Pokalbis su Vilniaus Gaonu

Kiekvieną dieną galvoju, ką dėsiu į laikraštį,
kai įvyks technologinė krizė ir tinklai sprogs vienas nuo kito;
kai jaunimas, kaip visad, nemokės rašyti,
kai poezija tariamai išnyks,
kai gimtoji kalba, pedagogų siaubui, asimiliuosis su anglų ar kinų;
kai nebeliks piešiančiųjų ranka (nes galbūt neliks ir rankų),
kai niekas nebeskaitys popierinių knygų nei laikraščių –
gąsdina, nebeaugs medžiai.

Tu, Vilniaus Gaone, sakei,
dėl kiekvieno tuščio žodžio
teks kentėti nuo pasaulio pradžios iki galo.
Taip ir įvyko, kiekvieną dieną jie panages bado
įkaitintom adatom; Mėsinių gatvėje,
kuri aimanuoja žydų vaikų balsais,
ten, kur dabar mūsų redakcija, kadaise
veikiausiai švytravo gerai išgaląsti peiliai.

Jie tebesmogia žodžiais. Šiaurės Atėnais
(taip vadinasi laikraštis) pravardžiuojamas mūsų miestas,
kuriame tapatybėmis lyg skydais
daužome vieni kitus, užuot parodę,
kas anapus jos – tapatybės.

Kiekvieną dieną galvoju, ką dėsiu į laikraštį
po Akropolio (o gal Arkikatedros?) emblema;
ar gatvės vis dar suskirstytos ir atidalintos,
ar kas nors įstengtų manyje, svetimkūnėje,
sunaikinti getą? Ne, jeigu jau grumiamės Agoros
ir geto stovyklose, ne taip paprasta bus
Šiaurės Atėnams prieš Šiaurės Jeruzalę.

Tu, Vilniaus Gaone, sakei, aistras reikia
ne užgniaužti, o sukilninti.
Tačiau ką daryti, jei nebeaugs medžiai?
Jeigu poezija išnyks?..
Kai jaunimas vis dar nemokės rašyti,
o mitų kalba asimiliuosis su Kabala?

Kai akmenys rankomis bus išlupti
iš gatvės grindinio ir sumėtyti
į Babilono upę.

Atsakyk man, besižegnojančiai ties miesto vartais,
kuriuos tavieji vadino gėdos stulpais.

Aušros vartų atlaidai

Jos toks tamsus veidas, Madonos,
žvelgiančios iš paveikslo virš vartų.

Minios žmonių, besibraunančių į pamaldas,
pilkų, inertiškų, kontūzytų ontologinės bejėgystės –
jų surauktos kaktos temdo jos veidą.

O jeigu jaunimo mišios, tai grūstis
prie arbatos ir spurgų; tie patys dvasingi snukiai,
kaip visada; estrogenų žali fejerverkai.

Neturiu supratimo, apie ką kalbėtis
su motinos kartos moterimi (nors paveiksle ji dar jauna),
tarsi nepasižyminčios intelektiniais sugebėjimais.
Pasakoju jai niekus, kuriuos, kiek įsivaizduoju,
galbūt įstengtų suprasti: kad nemoku
prižiūrėti rožių, kurias vis įteikia
šalia kokios premijos; kiti moka labiau jomis džiaugtis,
nukeipusias atgaivinti šaltoje vonioje su degtine (ar ne kvaili,
verčiau jau išgertų), citrinos rūgštim, cukrumi;
atlikti joms elektrošoką verdančiu vandeniu; apipjaustyti kotus,
prikelti iš mirusiųjų. Tiek dėmesio kažkokioms gėlėms,
sau kažin ar tiek skiria.

Ką negimdžiusios darytų be cinizmo,
Gailestingumo Motina? Jeigu nereikštume joms
perekšlių, paršavedžių ir žąsų, su kuo jos
taip didžiavyriškai repetuotų mirtį?

Tas pergalingas judesys, kai praeidami pro vartus
miestelėnai (išskyrus, žinia, ateistus bei indiferentus)
masiškai atsigręžia persižegnoti.

Verčiau jau turėsiu reikalų su tamsa, negu su jumis,
racionalieji; leisiuos vadinama urvine ir atsilikėle,
Viduramžių bestija ir dar vulgariau.

Žinoma, kad mechaniškai murmu maldas, kai išgirstu sirenas
ar lipdama automobilin; nors tikėjimas mano mažesnis
už garstyčios grūdelį.

Juk nemurmėsi kaskart vis ko šviežiai
prasmingo; dar išprotėtum.

Rožės šaltoje vonioje, nuleidusios galvas.
Ištrūkusiais žiedlapiais, tarsi poezijos
joms per sotu jau būtų.

Tiek daug bendraamžių biurgerių
priverstinėje užeigoj –
negaliu išvengti akistatos.

Nejaugi kadaise svajojau patekti į tą pačią
viduriniąją klasę? Kai dabar stebiu juos,
net nežinau tiksliai, ko labiau gaila – savęs ar jų.

Jau niekada iš savęs nieko panašaus nebesukursiu –
nesidažysiu plaukų retriverio kailio spalva,
nedėvėsiu atlasinio sijonėlio po kailiais,
neužsiimsiu grimu.

Tokių niekų maža: mano vaikai niekada
nesupanašės su judriais jų vaikais,
ir teks nuolat kankintis, verifikuojant
jų vystymosi normalumą.

Tokie juokingi ir graudūs jų pokalbiai (ir telefonais),
manieros užsakant maistą, kvailos išraiškos sutuoktiniams.
Ar gali būti, kad jų akyse maskuojuosi
kaip tikrų tikriausia nevykėlė?
Gal jie, neduok Dieve,
saviške mane laiko?

Vardan ko jie gyvena? Juk ne dėl tų
buitinių smulkmenų, apie kurias
taip manieringai šneka. Išaugtų vaikų drabužių,
šunų kirpėjų, kelionių į Turkijos kurortus.
Juk nusižudyčiau iškart, patekus į tokį kailį.

Gal ir būčiau tapusi viena iš jų, nelaimingųjų,
jeigu nebūtų reikėję slapstytis, kalbėti pusbalsiu, puse lūpų;
naikinti rankraščius ir daiktinius meilės įrodymus.

Keista, jie jaučiasi laisvi,
tačiau nematau juose *Sturm und Drang.*
Tik besmegenių morkas vietoj nosių.

Visi kovojam savo kovas,
bet kai kurie, netgi tūnantys spintose –
amžinai besikariantys spintose
ant vyno spalvos kaklaskarių –
gali būti laisvesni už kitus,
klasės draugai.

Mokymasis siūti

Šitos siūlės tokios panašios į kelio liniją –
buvau ketverių, mama vežėsi į miestą, kuriame, gali būti,
šiek tiek vylėsi susitikti
gatvėmis klaidžiojantį tėvą.

Mane, priešingai, nuo tokios vilties labai pykino –
vėmiau autobuse.

Tokios pačios siūlės – pasodino į priekį, kad į jas žiūrėčiau,
ir ilgai siuvau nematoma siuvamąja
plento vidurio liniją.

Seni drabužiai palėpėje;
persiuvus kai ką, jų pakaktų
ligi gyvenimo galo.

Aišku, nėra prasmės to daryti,
nebent ekologiniais sumetimais.

Faktūros, kurios lietėsi mūsų kūnų,
kartais jau mirusių; gatvių linijos
žymi neatmenama ranka suvaldytus
Brauno dalelių zigzagus.

Todėl man reikia dar kartą išmokti siūti –
kad nepykintų, kad apsigaubčiau
senomis drapanomis it riterė
pasakojimų šarvais.

Drebėkit, beprotybės malūnai,
adatos ietimi ginkluota
dygsniais atjoju.

kursite verslą? – parduotuvėje
siuvamųjų konsultantas paklausė

ne, užsiimsiu kūryba

Siuvinėjimas kryželiu

Viename Muratovos filme,
kol šeima valgo ir riejas prie stalo,
kadre atsiranda tokie slaviški rankdarbiai,
kabo virš jų ant sienos.

Gde liubov' tam i sovet;
S miłym raj i v šalaše;
I bez zolota v radosti žyvut –
išsiuvinėta juose.

Ir man, neseniai atsivertusiai feministei,
būtų neblogai tokius turėti.

Rankdarbių parduotuvėje
net kičiniai ruošiniai su šventąja šeima
ir kitais stačiatikių šventaisiais
taip traukia siuvinėti, kad vos nenusiperku.

Verčiau mokytumeis, kas yra verlibras;
pastudijuotum silabotoniką,
parašytum sonetą trenažui.

Kryželius dėlioti daug maloniau;
beraštystės triumfas prieš vitražus,
raganų pikseliai.

Tarsi siuvinėtum nematomąjį
liturginį apsiaustą pilkajai
kardinolei, poezijai.

Meška Kalnų parko grotose

Nuotrauka socialiniame tinkle –
storas pliušinis žaislas ties Slušky rūmais,
įspraustas į grotas Kosciuškos gatvėje,
arkoje prie Kalnų parko.
Geltonų lapų krūvos,
spalio pabaiga.

Gal jį įkalino protestuojantys *grynpysininkai*
arba gal tai instaliacija prieš Putino režimą.

Važiavau gelbėti tos meškos, nors dukra sirgo vėjaraupiais;
nors anksčiau neturėjau jokių sentimentų tokioms nesąmonėms –
nemėgau pliušinių žaislų, jie kaupia dulkes;
tačiau šitas turės istoriją.

Tarsi neturėtume ką veikti;
tarsi virš mūsų galvų netvyrotų karas.

Prie aktorių akademijos, kurioje kadais lankiau dramos būrelį,
ten, kur pati vaikystėje žaisdavau su kitomis mergaitėmis;
turbūt mane filmuoja kokia nors slapta
menininkų kamera, galvojau, lupdama tą žaislą iš grotų.

Nenorėjo išlįst, todėl teko nuberti ant žemės
poroloninius vidurius pro išplyšusią pažastį.

Dramos būrelio vadovei vėluojant (kartais ir išvis neateidavo),
smukdavome į salę, kur buvo daug rekvizito, keistų dekoracijų;
kažkokie rūbai, daiktai užkulisiuose.
Mėlynos, raudonos apšvietimo lempos;
įsijungusios žaisdavom, kad vaidinam teatre,
improvizuodamos menkais, kūrybingais proteliais.

„Ką jūs čia veikiate?“ – griežtai paklausė žmogus,
režisierius veikiausiai, salėn įėjęs, kai vaidinom kažką
panašaus į Otelą ir Dezdemoną.

„Statom spektaklį“, – buvo jam atsakyta
su pritrenkiančiu įžūlumu.

Mažvaikės iš televizinio šou, tvirkintos
didinga infliacine leksika: *talentas* ir panašiai.

Kam man meškos tos iš grotų? Kad galėčiau,
esant reikalui, smaugti.

Bibliotekos laiptai

Nemigos valandomis
bandydavau įsivaizduoti butelius,
kuriuos teko išgerti.

Rikiuojami jie netilpdavo į kambarį,
tad eidavau miegot į balkoną.

Suimdavo didelė mirties baimė,
kad tiek ilgai gyvenu,
o produkto jokio, vien nuostoliai.

Visuomet norėjau būti siuvėja –
toks meditatyvus darbas, mintimis
gali rašyti romaną.

Turėjau siuvančių draugių –
jos tokios originalios atrodė, tačiau šiandien
jau nebenorėčiau tokia būti.

Vis dėlto tebegirdžiu siuvamosios klapsėjimą;
tebeslysta stori ir ploni sapnų audiniai
pro šerpetotus pirštus.

Viskas, kitose knygose, jeigu tokių dar bus –
jokių mamų, jokių psichoterapeutų.

O rytais į biblioteką rinkdavosi
doktorantės paklaikusiomis akimis,
darželiuose palikusios verkiančius vaikus.

Lipdavau laiptais, kuriems kokie keturi šimtai metų,
ir melsdavausi; štai ir aš, amžina doktorantė.

Viešpatie, ačiū tau, kad nesu kaip šie žmonės – gražūs, padorūs, geri;
kad nežinia kieno (nejau tavo?) rūpesčiu negimiau tvarkingoje šeimoje.

Kad šiais laiptais lipa tik amžini,
kad butelių skaičius niekam nežinomas.

Kad balkone, kuriame miegu,
nakčia sakiniai iš romano man klapsi.

It vaikystėj supuos ant medinės pakojos,
metalinį ratą vairuodama.

Net jeigu niekad jo nerašysiu –
būsiu įsiuvus bent užtrauktuką.

Šitais laiptais sukuosi ir sukuosi aplink nežinomą ašį –
siūlėmis, kurios pergyvens kraujagysles.

Halės turgus

Visos turgavietės turi savus kvailelius –
sliūkina, maišais apsikrovusi,
murma po nosimi, bet kad ir
praeiviai girdėtų.

Krasavica, – sako man;
tikrai, kaip pirštu
į akį pataikė.

Čia nemažai tokių, su
vienetiniais bruožais.

Eilėje prie vištienos
išgirdau cypsinčius viščiukus –
dairiausi, gal kokia kanarėlė
iš suvenyrų skyriaus, ar žvirbliai
pakraigėj, suskridę iš lauko;
bet ne, tai buvo tikrai staiga
iš kiaušinių išsiritę viščiukai.

Pardavėjų dainavimas, replikos,
žegnojimasis prieš įtarią senutę –
myliu Dievą, neapgaudinėjau jūsų.

Dvi siūlomų drabužių tonacijos –
juodai pilki ir ryškios spalvos;
iš jų visuomet atpažinsi estetinį luomą.

Nuostabus, pritrenkiantis kičas:
turinio *šizą* vainikuoja pūkai ir blizgučiai.
Jaunavedžių skulptūrėlės greta nukryžiuotojo –
tikiuosi, panašiame rojuje
reziduoja Szymborska.

Gera nuo daržovių gyvybės, įbrėžimų
karpių nugarose, lašinių dūmo.
Nuo skarų raštų, pėdkelnių margumyno,
pižamų su mikimauzais, petnešų komiksų.
Gera nuo maloniai trenktų daiktų gausybės,
pigių įspūdžių eilėraščiui.

Nemaniau jau, kad kas gyvenime
dar labai nustebintų.

Seni kalendoriai

Išsitraukiau juos, nes reikėjo kuo nors apklijuoti
vaiko nuplėšytus tapetus. Plikus sienų lopus,
išdidžiai išmozotus flomasteriais.

Kad nepastebėtų buto šeimininkė,
ateisianti pasiimti nuomos.

Renoiras, Chagallas, Monet –
pirkdavau su didelėm reprodukcijom.
Pasibaigus metams, būdavo gaila išmesti.

Kiek daug įrašų ties dienomis, kurių nėra net dienorašty;
pvz., pažymėtas pasimatymas vyninėj.
Treji metai – keturios moterys.

Kažkokie posėdžiai (nejaugi ėjau į juos?), seminarai,
konferencijos, atestacijos; filmavimai,
laisvos kameros, grimas, montažas.
Kažko trenktasi net į Seimą.

Kartą buvau taip pervargus, kad
pavėlavau į operą jos kvietimu; pirmąjį veiksmą
praleidom už durų, bare; jaučiausi
kaip netikša Stendhalio veikėjas,
mechaniškai perrašinėjęs meilės laiškus.

Naktišokiai, poezijos skaitymai, kinas,
geri filmai per televiziją,
įdomios radijo laidos.

Kažkokie žmonės, su kuriais reikės susitikti,
dedlainai, ligi kada
privalai parašyti tekstą.

Šalia viso to – juodai pažymėta
išsiskyrimo diena; taip pat
Devintinių procesija, kurios
nuėjome pažiūrėti, laikydamosis už rankų.

Buvo visuotinai stabtelta ties bažnyčia –
aplinkui klaupėsi žmonės,
iš balkono byrėjo žiedlapiai.

Gruodžio mėnesio atvarte, didelėmis raidėmis –
pažadas naujiems metams: neįsimylėti.

Per tuos įvykius nematydavau net paveikslų,
o tokių gražių būta: žvelgiu iš naujo nustebusi,
kai kurių beveik neprisimenu.

Nukirpau tas žymėtas dienas po reprodukcijom:
vis dar gaila išmesti.

Naujosios žydų kapinės

Olandų gatvėje, per vieną vasaros
praktiką, kai visą klasę vedė piešti
į Užupį, su drauge atsilikom, perėjom

kiton gatvės pusėn, užsilipom ant kažkokios
kalvos ir ėmėm kalbėtis, kaip gera būtų
išvažiuoti mokytis į Ameriką.

Tai niekis, kad abi buvom gavusios pataisų:
po dvidešimties metų tai išsipildė.
Subrendau vis dėlto Vilniuje.

Amerika, Amerika, – šaukdavo
asocialus lituanistas per paskaitas
po fakulteto langais.

Jau buvau skaičiusi Simone Weil,
kuri, būdama saugi holokausto akivaizdoje,
numirė nuo tuberkuliozės.

Mes jau prie daug ko pripratome,
pusryčiaudami žiūrim į mirusiųjų
kūnus Jeruzalės gatvėse.

Tais metais per Kūčias prakartėlėje
gulėjo negyvo trimečio nuotrauka; tūkstančiai
plaukdami į Lesbo salą nuskendo

Egėjo jūroje, į kurią, sutapimas,
karalius įšoko ir nusižudė, pamatęs
juodas, o ne baltas bures.

Mes atsigulėme katedros aikštėje
vietoj tų, kurie nusižudė; kovėmės
už psichiatriją be lobotomijos.

Laimei, gamintojai nesugalvojo
surėsti kryžiaus orkaitės viduje;
Sylviai Plath atminti.

Niekas nekrauna vainikų tarp
skrudintų bulvių ir vištų sparnelių;
jie patys yra vainikai ir žvakės.

Įvyko sinodas, šventaisiais paskelbė
panašesnius į tradicinę šeimą;
Simone Weil netapo Bažnyčios mokytoja.

Po dvidešimties metų kartojau tą kelią,
žinodama vos daugiau, girdėdama mudviejų
naivius balsus iš praėjusio laiko:

– Kas čia, kažkokie antkapiai?
– Žvaigždė, panaši į anarchiją.
– Šūdas, čia žmonės palaidoti.

Niekada daugiau nebelaipiosiu
laiptais į Tauro kalną nei į Nacionalinę
biblioteką; jie sumūryti iš tų antkapių.

Kamuolyje

Kamuolys

Singer Serenade

Pernai per Kalėdas gavau
Singer Serenade, – pasigyrė
pažįstama kompozitorė.

Ėmiau vaizduotis, kaip ji
rašo ja serenadą – kadaise, būdama paauglė,
man aiškino valgykloje, kad visi
aliuminių šaukštų skimbčiojimai,
žingsniai, lėkščių tarškėjimas,
pokalbių nuotrupos ir kiti garsai
yra muzika.

Kas čia darosi, kodėl taip
atėjo į madą šitas hobis
nervams raminti.

Ant aukšto radau lėlių rūbų,
siūtų veikiausiai senovine siuvamąja
pagal lėliškas iškarpas.

Ir dvi žaislines mašinas:
mama tokią turėjo, raudoną,
sunkią metalinę, su tuo romantišku
rankinio sukimo ratu,
ir aš, jau naujesnio modelio,
su elektriniu pedalu, atvežtą iš VDR.

Brangus žaisliukas serenadoms rašyti;
įsivaizduodavau, kaip naktimis
klapsi ant aukšto ragana senovine siuvamąja,
siuva maišus vaikams grobti.

Pėdelės traukinys tik važiuoja –
vietoj samdinių psichologų
investavau į siuvimo mašiną.

Meilė yra sterilus būdas
ką nors nužudyti; serenados iš šaukštų
liūdnai kasdien tą patvirtina.

Senoji Naujoji Vilnia

Snobijos sluoksniuose tai
vadinama Provanso stiliumi –
gelsvi stalininiai namai;
apsilaupę, apšepę.

Mačiau kvailą laidą per televizorių,
kurioje buvo vapama, neva tasai stilius
galįs pakeisti ne tik interjerą,
bet ir santykius.

Žiemos rytais, į darželį važiuojant
pro garvežio formos pastatą
(kurį žadėjome kada nors nusipirkti,
kad gyventume šalia traukinių),
dangų nurausvindavo aušra,
ir skarotųjų žemės gyventojų
ties medinės cerkvės durim
suspindėdavo nutryptas sniegas.

Dienai mus atskirdavo upė ir geležinkelis,
tai tikrai pakeis mūsų santykius.

Čia taip gražu, net kai tik
pilka ir juoda upės šlaite,
monochrominis Sezanas.

Kitapus Provanso namų, ligoninės parke,
vakarais mes lipdydavome
nekorektiškus besmegenius, panašius į
pro langus žiūrinčius pacientus.

Jų smegenys ėdamos tablečių,
bet tai netrukdo jiems šūkalioti
ir rodyti mums ženklus; jie deklaravo
savo gyvenamąsias vietas
mano eilėraščiuose.

Naktimis visur, kur tik tarsi atsitiktinai
beišsinuomočiau butą,
girdisi traukiniai, kurie į kraujagysles
įsisiuvo vaikystės namuos.
Net aliejinių dažų kvapas aplanko.

Nes juk Provansas – provincija.

Rugsėjo pirmoji

Jei jau parašysite knygą paauglėms, kuri padės joms pasijusti tuo metu suprastoms (aš sakyčiau, bent penkioms iš visų, ir tai jau būtų labai daug, bet ko, įtarčiau, jums neužteks, tai rašykit, kad būtų visoms), palaikomoms, suteiks viltį ir jos skaitys knygą, o ne puls pjaustytis venų, gerti vaistų, alkoholio ar ieškoti meilės pas neįgalius jos duoti savo bendraamžius ar pan., tai ir bus jūsų šimtmečio prasmė!

Rožės pavidalo kaspinas vaiko viršugalvy –
beveik nesuprantama, kodėl
ir mums tokius rišdavo.

Juodi kostiumai, balti marškiniai –
apsiginklavę kardeliais į mūšį jie eina.

Žinau, amoralu, bet
kai kurios uniformos man
asocijuojasi su pornografija.

Jie gimė laisvi, ne sovietijoje;
be randų kaktose.

Trys penkiolikmetės suplėšytais
džinsais ir dryžuotomis palaidinėmis –
irgi tą patį dėvėjom, trise.

Viena pasakoja, kad yra vokalistė
(turbūt įsivaizduojamoj pankiškoj grupėj) –
Viešpatie, negi tai amžina.

Jų dar nekankina *Weltschmerz*,
arba jei ir kankina, nežymiai.

Jis toks augališkas,
asiūklių prižėlęs baseinas –
srūvantys pragaro sodai.

Vis dar jaudinuosi prieš pasimatymus,
nors jau seniai susitikome savo knygose;
deja, jos nuo to tikrai neapsaugo.

Apčiuopomis mes iriamės Dievuje
nepajėgdami net įsivaizduoti,
kokį skausmą jam sukelia
poetų tuščiažodžiavimas
šiame geriausiame iš gyvenimų;

Ir stoja vėl amžiaus pradžia.

Vienuolių palapinių šventė

Šitą sodą esu sapnavusi,
kai dar neturėjau vaikų –
prieš kokius 200 metų.

Visi tokie patys, kaip aš jaunystėje,
kai dar buvau davatka –
negražūs, negabūs, geri.

Nelabai kuo ir skiriasi
nuo kvailuomenės iš blizgiųjų žurnalų:
ypač kai prakalba apie prasmę.

Ir vieni ir kiti praktikuoja
tas pačias beprotybės malšinimo technikas:
valgyk, melskis, mylėk.

#NotInMyName

Jeigu klausyčiausi jų, mano
tikėjimas taptų mažesnis
už aguonos grūdelį.

Ir pasenus iškrisčiau
pro savo akis.

O per garsiakalbį galėtų skambėti
diktatoriaus kalba
Iš Chaplino filmo.

Jis turėtų kartoti, kad vargšai
kasdien besigrumdantys autobuse
daug labiau yra komunija.

Kad po daugiabučių langais, ant suoliukų
kiaurą parą šnekučiuojas senukai –
kažkas praeina, kažkas ateina,

dar kas nors iškiša galvą pro langą –
štai jų nematomos palapinės, jų šventė;
neįžadėtieji vienuoliai.

Juokinga, nes tuo pat metu
tame pačiame parke
fotosesijas intensyviai rengė
beviltiški jaunavedžiai.

Neradau ko paklausti,
ar meilė ištveria ir pozavimą.

Čiuožykla Lukiškių aikštėje

Čaikovskį teįmanoma mėgti
ligi dvidešimt vienerių, paskui
iš kur nors sužinai, kad tai popsas;
vis dėlto jis tinka čiuožyklai.

Mudvi patologiškai tebetraukia aštrūs paviršiai;
adatos, peiliai, žirklės, pačiūžos,
kurių tavo numerio dar net nėra.

Dairausi, gal pamatysiu totorių mečetę
ar Jurgio mugės balaganus, ar bent cirką
paviljone, boluojantį pro ratu
besisukančius medžius.

It būdravimas nemigos sąlygomis,
kai nuolat svarstai ir graužiesi, kodėl
metai bėga, o tu veltui leidi laiką.

Kadaise netolies stovėjo ir kartuvės;
greta esančiame KGB kalėjime
sėdėjo pažįstami disidentai.

Tomis dienomis, kai gimiau,
jie dainuodavo gūdžiose kamerose
su žvakėmis, dingus elektrai;
neprarasdami vilties,
kad laisvės dvasia plevena virš miesto.

O dabar plastmasiniai spurgų
muliažai stūkso aikštės vidury;
peiliai po mudviejų kojomis,
kuriais brūžiname baltą tos dvasios
veidrodį pagal gėlių valso taktus;
įdomiausieji laikai praėjo, likom
ant kapitalistų ledo.

Karnavalas

Aš būsiu ragana, – pasakė, ir teko išmokti siūti. Mąstyti
medžiagų gabalais, šilko kaspinais, sagomis ir spalvotais siūlais.

Švenčių laikotarpiu televizorius ištisai suko „Harį Poterį“;
anoniminiai šešiolikmečiai tinklaraščiuose skelbė, kad, tapę
mikrobiologais, visą gyvenimą paskirs mirtino viruso kūrimui.
Tokiu būdu, esą, atkeršys pasauliui.

Darželiuose viskas vyko beveik taip pat, kaip tada,
kol gyvenome sovietijoje; tik šiek tiek abstraktėjo kai kurie
personažai – laikas, vagis, meilė, vėjas.

Juk nebūdavo iš ko gaminti kaukių: sudužusių eglutės žaisliukų
šukeles suklijuodavo ant karūnėlės, nors mokytoja
liepė taip nedaryti, kad niekas nesusižeistų.

Nors jie susižeidė daug labiau be tų šukių; paskui, jau
po daugelio metų, bažnyčioje juos vadindavo „sužeistaisiais“.

Kokia laimė, kad pagaliau prigyvenome laikus, kai poezija
nėra vien tik skambūs žodžiai, kad ji randa kitų buveinių, o
visi tie eiliuojantys dvasinguoliai prieš ją krenta it pralaimintys
galijotūkščiai.

Deja, tavo tėvai nėra žiobarai, tu nesi puskraujė; jeigu
kas klaustų, drąsiai atsakyk jiems.

Ragana būti daug maloniau, negu fėja; sirgti žodžiais
it amžinais tymais, karščiuoti garsais ir detalėmis; akmenimis,
medžiais, gyvūnais paversti žmones, reguliuoti jų perteklių.
To gali išmokyti skurdas ir nuolankumas.

Net mūsų vaikai anapus jų konvencijų ir normalybės;
pasibaisėtinos kaip rausvas kinų vergų darbo šifonas.

Tikrai taip, mes juos visus nužiūrėjome, skaudinusius
ir skriaudusius. Drobiniu užvalkalu uždengta siuvamoji;
gedulas namuose.

Baseine

Palangoje leisdavo į „varlinuką“,
kad išmokčiau plaukti.

Trenerės būta griežtos:
reikėjo iškart daryti „žvaigždutę“,
plaukti su lentomis,
nerti į dugną ieškoti
įšveisto rakto.

Nė pati nepajutau,
kaip laikausi ant vandens.

Daug vėliau, jau studijų metais
rašiau referatą iš sakinio, rasto
Camus užrašų knygelėse:
Man būtina rašyti, kaip būtina
plaukioti, nes to reikalauja
mano kūnas.

Mano kūnas, paauglystėje
itin susitelkęs į plaukimą;
ežero iniciacijai pakanka.

Mano dukters kūnas,
be represijų plūduriuojąs
nemuštruotų vaikų baseine.

Knygų ežerai, kuriuos perplaukiau
it grimztanti skenduolė; kiekvienąkart
vis dramatiškiau žiopčioju,
pasiekusi krantą.

Dukters raidės, įmuštos
mano dokumente – šitie jos
ne itin valingi rašmenys atsparūs doktrinai,
dresavimams, trenerių švilpukams.

Išmintinga vienuolė kadais mane mokė
kančios akivaizdoje įsivaizduoti, kad esu
kempinė, į kurią susigeria
gydantis Jėzaus kraujas.

Baseine
mudvi mojame skirtingais pelekais –
vienas kūnas ir kraujas
konsekracijos taurėje.

Audinių parduotuvė

Lengvai pamišus poetė
prie atraižų kupetos
mintimis konstruoja apsiaustą.

Visi iš jos ko nors nori –
vieni, kad būtų išvaikyti grafomanai iš laikraščio,
kiti – kad būtų spausdinami (nes patys nežino
esą grafomanai).

Čia taip gera, ramu tarp įvairiausių švelnių
ir šiurkščių faktūrų, spalvų (tarsi
mintimis tapytum), siūlų linijų,
smeigtukų ir pliuškiškų dekoracijų.

Ekonominės krizės metais
ji išmoko susiadyti suplyšusius drabužius,
o *Burda* yra jos pirmasis blizgus žurnalas,
kurį nusipirko.

Tačiau namuose vis daugėja daiktų,
sunku išmesti nereikalingus,
nes gal dar kada prireiks.

Persiūti vienus iš kitų –
šitos nesąmonės gelbėjo
nuo buitinio alkoholizmo.

Apmirę grūdai

Pirmiausia apie juos sužinojau
iš epigrafo
Dostojevskio romanui.

Nesu tikra,
kad tikrai noriu duoti
kokių nors vaisių.

Gal verčiau jau išvis neišlįsti
iš tos dirvos, kuri yra arba pragaras,
arba skaistyklos prieangiai.

Nors skaistykloje tektų ką nors suprasti;
nesu tikra, kad suprantu.

Tačiau taip, gailiuosi už savo kaltes.
Pirštą pajudinsiu – cunamis nušluos žemyną,
kaip kad namų dulkės astmą sukėlė.

Įvyks teroro ataka Paryžiuje,
matomas nematomas karas; gal
netyčia pakrutinau sparną?

Miesto tiltai, tapę patikimesniais
už artimuosius.

Virvės, kurias galop vis dėlto pakabindavau
skalbiniams džiauti.

Daktarai su savo kvailais neuroleptikais –
norėtų nukelti į tą pragaro ratą,
iš kurio nebeišsprūstum.

Ir visgi likau gyva, gal net duosiu
saldžių vaisių (ko nepasakytum
apie geriau gyvenusius).

Jeigu tai ne skaistykla ir ne pragaras,
atsisakau jais tikėti.

Rasų kapinės žiemą

Mirusiųjų miestelyje
maži mūriniai namai
apsnigti; atrodo kaip raidės
iš jūsų puslapių, mokytojau.

Taip norėčiu papasakoti, koks gražus
dabar šitas didelis, karališkas miestas,
su hebrajiškais rašmenimis plytose ir virš durų
su nušiurusiomis sienomis, mediniais namais
bei langinėmis, sinagogomis
ir pulku nedažytų bažnyčių.

Iš jo tiek daug galėtų nutįsti
beletristinių geležinkelių
nebaigtuose romanuose.

Vis stengdavausi suprasti, kaip baisu yra mirti
nuo širdies priepuolio; atrodo
kiekvienąkart, kad miršti jau iš tikrųjų,
o būna tik repeticija. Net seselė,
turėdama galvoje viso labo
elektrokardiogramos procedūrą,
į klausimą, ar jau viskas baigta,
atsako, kad taip.

Šmėkšteli būtybė tarp antkapių –
gauruota, bjauri, nematyta.

Geltonos, oranžinės kačpėdėlės
jos sniege įspaustose
pėdelėse.

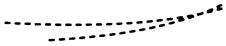

Persiplėšus drabužius

Persiplėšus
drabužius

* * *

Anna Lee Fisher, pirmoji motina kosmose –
lėktuve meditavau jos fotografiją, tą, su skafandru,
nespalvotą gražiausios žinomos moters ikoną.

Gal tam tikra prasme dar pakilsiu ir aš,
gal Žemės trauka nėra visuotinė?

Pasirodo, galima palikti vaikus Žemėje,
kuriam laikui išeinant orbiton.
O aš bijojau skristi per vandenyną
(nes kas augins vaiką, jeigu lėktuvas suduš?).

Sapne mane irgi mokė kosmonautikos pradmenų –
teko čiuožti siauromis vandens pramogų
parko žarnomis, valgyti gyvą mėsą
nesusivemiant – tai neįmanoma, tačiau atitikau reikalavimus.
Ruošė eteriui, o jeigu ne, tai bent į kariuomenę.

Pabudusi supratau, kad tai reiškia galias, kuriomis pati negaliu patikėti,
bet slapta jas nujaučiu: mintimis nuolat rašomame pasaulyje.

Kuris yra saugus, paruoštas
gyventi mums ir mūsų vaikams.

Frankfurto oro uostas

čia nėra tautybių

tik susiruošusieji virš debesų, apimti
baimės, drebėjimo, vidurių sukimo
ir kitko, kas yra anapus
rasių, odos atspalvių

neskubantys it metaforoje apie gyvenimą kaip kelionę,
kai jau suvoki, kad nenori, jog ji kada nors pasibaigtų

ieškau vokiško mezgimo žurnalo, tokių retkarčiais atveža
ir pas mus, tačiau ši tauta seniai jau nebemezga;
vietoj jo derėtų nusipirkt bent jau komiksų
apie antulį Donaldą; kartotis šią gražią kalbą,
nenusaldintą pašto ženklų klijais

visi tie patys pasaulio žurnalai,
apie kuriuos žinau iš literatūros;
negražios barbės, duty free kvepalai

skelbimai per garsiakalbį apie pasimetusius vaikus,
dailios kostiumuotos moterys, sarių voratinkliai –
simbolinis rojus, kuriame daugeliui
atsigamina Babelio patirtys

laineryje nejučia glausdamiesi alkūnėmis
vieni kitų tarsi broliai

* * *

Žinota, kad vieną kartą tai atsitiks.
Alkoholikai mes gerti, ekonominė krizė baigsis.
Vaikas pradės kalbėti, man atsivers sienos;
mesiu žiūrėjus lietuvišką televiziją
ir prabilsiu užmirštomis kalbomis.

Palengva imsiu mąstyti politiškai, atsikratysiu
gero išsilavinimo mito, užsinorėsiu
gyventi Vašingtone, kur tulpės primena lytis;
daug moterų politikių, prie namų –
miegantys liūtai (liūdni, cementiniai),
Lozoriaus meilės sodas.

Gyvenau, lyg būčiau kietai įsukta
į siūlų kamuolį arba ritę, kurios
niekas neišsiuva; atėjo tas laikas,
kai vis dėlto pakliuvau į žakardinį audinį.

Tas žydiškas paprotys, kai gedėdamos moterys
įsipjauna ir persiplėšia drabužius –
paskelbiau gimtinės gedulą,
vystyklus drėskiau kaip reikiant.

Kaip lengva, lyg kūdikiui, iš sauskelnių išvaduotam –
ropoju per sapną nuoga ir nė kiek nesigėdiju.

Naktinis skridimas

Primena ligoninę, kurios nebėra –
lyg naktį eičiau koridoriumi į tualetą,
ant minkštasuolio miegotų slaugytoja.

Filmai sėdynių atkaltėse –
normalios šalies oro linijos,
suprancūzinta anglų kalba.

Nebėra tos ligoninės (lyg kazino nusipirko pastatą),
nebegalioja tos diagnozės, vardan kurių stropiai išgėriau
smegenų pokyčio eliksyrą;
gydytojai suklydo, bet čia galima rasti ir mano kaltės,
nuoširdžiai stengiausi jiems padėti –
piešiau skilusį medį, žmogų
išsisklaidžiusiom kūno dalim,
namą be pamato.

Pliaupia, bet taip saugu mažoje gimdoje,
lyg tebeeičiau koridoriumi, jaukiai apšviestu;
už sienos miegotų žmonės, kurie patys save susikūrė
mąstydami iš pradžių viena kalba, bet
neturėdami ko pasakyti,
paskui po truputį kita, vis dažniau sapnuodami ja, kol
tarpkontinentinės prarajos būtų peržengtos.

Tas pats miego jausmas, kylant lėktuvui, lyg būtum
ką tik parašius esė ir eitum koridoriumi
pro plevenančias organizmo ribas
išvarvinti smegenų skysčių.

Apsimetėlė atsirašo filologyno sienoje

Tą filologijos rudenį skaičiau ne savo eilėraštį, o Sapfo.
Sulig žodžiais, kad iš meilės sąmonės netenku,
kritau ant grindų.

Kaip tik tą semestrą būta akcentologijos –
nemėgau jos, nelankiau, vis išsprukdavau
į paskaitas dailės akademijoj;
nešiojausi namo didumo aplanką
niekingiems eskizams.

Įdomu, kur dabar galėtų būti tie
anglimi ir sangvinu piešti žmonės,
gal gretimoje valstijoje?

Tebegalvoju apie moters lytį kaip apie kirtį žodyje,
ir tuo metu man tebedreba viduriai.

Tik filologijos fakultetą mes, keturi po Ameriką
besibastantys lietuvių poetai, slaptu sutarimu
perkeltume į Trakų pilį – kad būtų galima
lankyti buriavimo fakultatyvą,
kaip Madisono universitete.

Įsteigtume Sapfo seseriją, užsirašytume
ant lauko durų graikiškas raides.

Krauju ugnimi degintume mūruose savo eilėraščius;
ir atleistume sau kitų kaltes, ir niekas nebesirgtų depresija –
ne taip kaip kadais, niūrioje
savigraužos ir moterienos kotletų valgykloje,
atskirai ir slapta laužiant žodžius.

Čikaga pro lėktuvo langą

Kai Dievo dvasia pleveno viršum vandenų,
gal ir sufantazavo ką nors panašaus –
garlaiviūkštį ant vaiskiai žalio
id idėjos paviršiaus.

Tie rudi ankstyvieji dangoraižiai, kai dar buvo neaišku,
ar Dievas patenkintas tokių aukštų pastatų statyba
matematikos sąsiuvinio langeliuose.

Tokie gražūs, nusižiūrėti prasiveržėlio Niujorko;
kalėjimai ir studentų bendrabučiai,
gėjiškai atsispindintys vieni kituose.

Kūdikiai verkia, kai sparno plokštelės pakyla
ir pasišiaušia lyg plunksnos, atsiveria baimės angos,
nejučia užsimanai krūties.

Upės ir epai nekinta:
jie tvaresni už žodžius.

Pieštukų parduotuvė Ženevoje

Lygiai amžius, kai čia *Caran d'Ache* –
skelbia kartono pakuotė, į kurią pardavėja
sudeda mano pirkinius.

Vitrina nedidukė, dviratį mina baltasis triušis,
išdėliotos grafito ietys; mieste,
kuriame it vaško skulptūros
pozuoja besisiūlančios moterys.

Vienas galas mėlynas, kitas – raudonas, tokiu pieštuku
gali mokytojos braukyti klaidas;
beveik ir norėčiau būti ta mokytoja,
kad ir Rumšiškių daraktoryne.

Maniau, šitas žodis rusiškas –
karandaš – blokadinius pieštukus
padroždavo močiutė: jie buvo prasti, šerpetotos medienos,
dažniausiai skilusia šerdimi. Daug jų reikėjo meno mokykloj.
Smailindavo visus iškart, kad pačiai nereikėtų vargti su peiliais.
(Drožtukai tokių neimdavo.)

Tomis ietimis dar ilgokai koviausi su gipsinėmis galvomis,
varnų iškamšomis, puodais ir ratais,
bet visa tai nuėjo šuniui ant uodegos.

Paprastai apdainuojamos knygos, bet
pieštukai juk ne mažiau nusipelno;
jais sutverta pusė pasaulio.

Nuograužą net po šimtmečio kas nors gali surasti;
dviračio pedalą iš juodos skrybėlės
Raudonųjų žibintų kvartalo
fokusininkė ištrauks.

Atvirukas iš Fribūro

Kaip ir neturiu ko užrašyti, brangus
mokytojau: iš poezijos paukščių teliko lėktuvai,
albertinumo langinės atvertos.

Mieste nebesiaučia ispaniškas gripas,
senojoje ligoninėje tebesimeldžia
sveiki ir gyvi miestelėnai.

Netoli teologijos fakulteto, mums einant,
išniro dominikono vaiduoklis.

Grindinys tas pats, iš plokščių pailgų
akmenėlių, Dovydo žvaigžde išdėliotų,
nuzulintų it nesunešiojama sutana.

Kaskart, autobusu važiuodama
pro Rasų kapines, mintyse sumurmu
Amžiną atilsį.

Sykį pagalvojau, gal ir kiti taip daro –
melsdamiesi labiau už mane, negu už jus.

Juk seniai jau ilsitės ramybėje;
tai aš negaliu užmigti.

Lėlės iš Gvatemalos

Dvi moterys su vaikais – mergaite
ir senoviškai suvystytu kūdikiu; pintas
lopšys jam supti, kočėlas, šluota,
pintinėlė gėrybėms rinkti, kažkas
panašaus į irklą.

Panašiai ir mes gyvename – iš pusiau
natūrinio ūkio, išvažiuodamos vis
į tarptautines konferencijas.

Miesto pakraštyje, kad pernelyg
nekristume į akis; žmonės čia mums geri.
Negražiais drabužiais maskuojamės.
Vasarą per viaduką pėdiname į daržėlį,
dairydamosis traukinių.

Jų bilsmai, nejučia persismelkiantys
su sueičių ritmais, sapnuose tereiškia
kelionę viena kryptimi, link mirties.

Traukiniuose labai daug visko parašoma,
ypač vaikystėje, bent jau mintimis.

Čia tiek daug gamtos, skiname gėles
ir vaistažoles; dilgėles, pienes, garšvas,
geltonas žvaigždes iš po bėgių.

Kaip norėčiau būti gyvenusi sapnuose –
juose tiek daug visko sukūriau,
tikrovėje neįstengdama atkartoti.

Rankų darbo lėlės, pirkau jas
Vašingtono indėnų muziejuj,
bijodama išnaikinimo.

Pietūs Rygoje

per kelias valandas
imti ir numirti, dvidešimt šešerių
nejaugi tai įmanoma?

o jaudinausi, kad pakliuvus į Rygą
nepamatysiu senamiesčio, juk galbūt
paskutinis kartas, kai esu čia

dar neaplankiau nė vienos bažnyčios
nenusipirkau „Dzintars“, „Karvučių“ lauktuvėms

beveik nepažinojau jos, bet rašydavo knygų apžvalgas
studijavo semiotiką, dirbo knygyne

kalbėjo anglų, italų, rusų, prancūzų
kam tiek kalbų, jeigu miršti dvidešimt šešerių?..

juk taip bet kuriam iš mūsų gali nutikti –
atsikeli ryte, pasijunti blogai ir miršti
beveik nuo nieko

kalbamės angliškai, verčiam eilėraščius
į vieni kitų kalbas: latvis, lenkė, lietuvė,
baltarusė, kazachstanietis

– nejaugi sunku tiesiog pasikraut telefoną
jaudinomės dėl tavęs, kad buvai dingęs

skambinom į taksi bendrovę, galvojom
gal tau sudužo kompiuteris
arba gal susilaužei koją,
kai vakar kritai nuo laiptų

– ne, aš paprasčiausiai miegojau
giliu stepių miegu; pirmąkart Rygoje

– girdit, jisai miegojo, kai mes čia
jaudinomės ir ieškojom

– sapnavau, kad pasauly
išnyko visi žmonės, liko pora priešų –
verčiau jau mirsiu, negu
su jais tarsiuosi dėl išlikimo –

ėjau ėjau baltu tuneliu ir priėjau
pasaulio kraštą, kuriame lūkuriavo
rubuilis Šėtonas

man pranešė, kad ji ėmė ir numirė
laukdama poliklinikoje;
net honoraro nespėjau jai sumokėti

kokią prasmę turi visi mūsų judesiai
kuriais taip absurdiškai skeryčiojamės
jau daugybę metų?

– daržovės iš vegetariškos porcijos
gana keisto kvapo –
paragauk, pamatysi

– mes galvojom, galbūt tu
prašaisi politinio prieglobsčio

– tie poetai kaip maži vaikai:
skaitymai rytoj, nepamiršk ateiti

o aš vis dar gyva, ir nežinia
kas atsitiks kitais metais

galbūt mums gims dar vienas vaikas

pirmąkart Rygoj, pamačiau netgi senamiestį
nors būta daug darbo ir vidurių sukimo

kas iš to senamiesčio,
jeigu rytoj pat numirčiau?

man trisdešimt penkeri

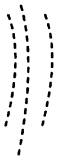

Uniformų *plissé*

Uniforms
plisse

Lobių skrynelė

Epocha po geležinės uždangos subyrėjimo:
okupacija jau į pabaigą, Nepriklausomybės priešaušris.
Iš Lenkijos atvežtos kramtomosios „Donald“ gumos popierėliai.

Dvi rusiškos kirilicos raidės su paveiksliukais;
matyt, iš mokyklinio raidyno.

Elementoriaus kortelės, negražios;
smulkūs piešiniai, turbūt mano pačios
daryti vadovėliai žaislams, su antraštėmis
„Aritmetika“ ir „Lietuvių kalbos rašyba“,
piešimo sąsiuvinis, pasakų knyga „Aukso karalystė“ –
visa kas išpiešta miniatiūriškai.

Maži lapeliai su Maskvos lėlių teatro marionetėm;
Buratinas, Malvina, Pjeras – nieko ypatingai naujo.

Vėl smulkiai išpiešti žaidimai žaislams –
matyt, mėgdžioti neseniai atsiradę
sovietiniai elektroniniai daikčiukai.

Kvadratėlis iš vokiškos dėlionės,
sprendžiant iš užrašo „Ravensburger“ kitoj pusėj;
man nežinomas, neaišku, kaip atkeliavęs.

Visa sudėta tvarkingai saldainių dėžutėje –
mąslios, lėtapėdės plėšikės kraitis.

Kolorado vabalų rinkimas

Jau beveik šimtmetis, kai čia gyvenama.
Nėra duomenų, kas buvo prieš tai.
Net ir nenorėčiau žinoti.

Vis dėlto čia taip ramu; pirštais traiškau koloradų lervas,
medituodama bulvių žiedus ir traukinių ūksmą.
Turbūt turiu bulvės genų – neverkšlenu, kad gyvename po velėna,
nekliudo čionai įgytas spartietiškas auklėjimas,
nenustebina žmonių panieka.

Šeimos albumai neypatingi, nėra juose nieko pritrenkiančio;
apskritai prasta veislė, gal net nusikaltimo būta,
kažin kur bėgta; siūlai nutrūksta prieš šimtmetį.

Kalbu abstrakčiai, atskiri egzemplioriai tokie įspūdingi,
kad neaptarinėtini; bet apskritai – banalūs.

Žmonės iš nuotraukų bandė prasigyventi;
mokėsi būti atsargiai, padoriai, valingai.

Dukterims siūdavo vienodas, dailias sukneles,
stengėsi jas lavinti, prenumeravo VDR spaudą.

Demencija sergantis senelis kasdien tebekalba apie darbą;
kančia jam būdavo žiemos vakarais, kai nieko jau nepajėgdavo,
sudėjus rankas sėdėti.

Namuose esama ordinų su Georgijaus juostelėmis,
sveikinimų nuo Putino – Pergalės dienos proga;
paskutiniesiems iš likusių veteranų.

Galvos tikrai nesibarstysiu pelenais;
nekenčiu įsikalbėto aristokratizmo.

Labai tvirtai jie čia visi įsikabinę į daržo kultūras;
metonimiškai save suvokia.

Net mane, giminės nevykėlę, bandoma nusipirkti daržovėmis,
kurių man visiškai nereikia.

Prie stalo tebekalbama apie maistą;
nėra paprasčiausiai kitų temų.

Vienintelis garbingas momentas nuotraukų kontekste –
prosenelis, pasakojama, ėjęs gręžti skylių tualetui
į gyvulinius vagonus.

Parėjęs namo ir verkęs.

Maudynės ežere

Nardo, pliuškenasi
vaikai iš kaimo, juose
nesimato ribos tarp natūros
ir kultūros.

Kocentruotos tėvų ydos ir nuodėmės;
negražiais vardais juos šaukia –
įmantriais, svetimais, iš serialų.

Pripučiamos žirafos ir krokodilai –
mažiukai visai nebijo vandens;
su tais didingais gyvūnais
išnyksta skendimo baimė.

Jų emocijos sunkiai tramdomos, galbūt
pirmą kartą jie išsilaisvina
iš savo rūbų ir kūnų;
lyg ežere tyvuliuotų
Gyvybės vanduo.

Paauglių santykiai kažkokie agresyvūs –
keturiolikmetėms jokio švelnumo, nors jos tarsi kabinamos –
su jomis apsieinama kaip su vaikais,
vis kepštelint, skriaudžiant, erzinant.
Koketiškai juokiasi, bet vožia atgal,
kad maža nepasirodytų.

Plaukdama atsimenu, kaip kartą vaikystėje
nuėjau į daržą kažko ravėti, o mama
verkdama grėbliu tikrino
kiemo baseino dugną.

Nesijuok, tarė ji, neseniai
mergaitė nuskendo panašiame
namų baseinėlyje; o jos
vardas buvo Undinėlė.

Po kiek laiko upely nuskendo ir jos sesuo –
turbūt tai likimas, o gal paviliojo.

Kapų lankymas

Įsivaizduoji, jie visai nesirūpina –
jeigu būčiau nelaisčius, iš tų gėlių
būtų likę vieni stagarai, tai kam tada
jas iš viso sodint?

Negrėbk šitaip, geriau eglute,
va koksai gražus paminklas tenai –
medis, tai žinai, skyla ir juoduoja.

Išdžiūvus žemė, suskilinėjus –
kasdien turėtume eit, ką žmonės
pasakys, kad apsileidę esam.

Regis, ant Onutės kapo augo
du krūmai, neatsimeni? Nejau
vieną pavogė? Arba gal nudžiūvo,
nepakankamai prižiūrėtas.

Kaip gerai išlikusios nuotraukos –
kokybės būta anais laikais, nė neišbluko –
kaip gyvi jie žiūri, tik Nukryžiuotasis nukritęs,
niekam nereikalingas.

Tavo amžiaus mergaitė, tuo metu ketverių,
vardu Eglutė, sunkvežimyje žuvo; žiūrėk, kokia didelė
jau eglė čia auga.

Provincijos laikraštis

Labiau juokinga, negu graudu.
Ir apie poetus retkarčiais parašo;
giminių iš kaimo rakursu.

Atsitiktiniai praeiviai, pakalbinti
kokiu nors politiniu klausimu –
nelabai orientuojasi, bet nuomonę turi.

Daugmaž aišku, kaip reikia gyventi,
kokių taisyklių laikytis, kad neištepliotų
bernai degutu klėties durų.

Skurdas, derlius, kainos, kūdikių gimstamumas
(iš pavardžių atrodo, kad gimdė emigrantės);
užuojautos, sveikinimai, anekdotiški skelbimai.

Moksleivių pasiekimai, pensininkų skundai,
kad prieš savaitę reikia registruotis pas gydytoją.

Žiupsnelis vadinamajai kultūrai:
mėgėjų eilės apie Marijos žemę, liaudies meno
paroda apleistame dvare (nuotraukos verčia
nuščiūti nuo jo ramybės, kurios neįžeidžia
net tų siaubingų kūrinių ekspozė).

Smurtas, buitiniai konfliktai, avarijos:
regione mėgstama savižudybės forma –
girtam užsimušti ir užmušti kitus.

Kunigo pamokymai apie sakramentus:
turbūt vienas toks raštingas per visą rajoną.

Jau koks dvidešimtmetis, kai gyvenimas čia įstingęs –
sprendžiant iš mano mokyklinių iškarpų,
kurias pati ir parašiau.

Jose figūravo tos pačios apkalbos,
tos pačios pragmatiškos aspiracijos –
apsisodinti gėlėm apspjaudytas klombas.

Šermenys

Konvencija ta, kad galima nešti tik baltas gėles –
chrizantemas, rožes, lelijas, kalijas.

Gali turėti pilną sodą bijūnų ir alstromerijų –
ne, reikia nusipirkti tinkamų, atvežtų iš Lenkijos.

Žegnotis, bučiuoti kryželį kojūgalyje,
tarti „Garbė Jėzui Kristui“, išreikšti
užuojautą artimiesiems.

Ant traškančių, atlenkiamų medinių kėdžių
(matyt, išmestos iš kultūros namų) sėdi vaikai
ir giminės, aptarinėjamos miestelio naujienos.

Nepasakytum, kad mirtis čia niekam nerūpi –
priešingai, daug sielvarto ir neartikuliuojamo skausmo,
nuoširdžių ašarų, išsikalbėjimų.

Tačiau šalia viso to – kultūringai slopinamas triumfas.
Tai dar ne mes, ne aš, ne mūsų šeimos
kapas; ne eglišakis gerklėje.

Mažo miestelio biblioteka

Būdama paauglė, abejodavau,
ar visos šios knygos dar turi
kokią nors prasmę.

Šioje beviltiškoje dykynėje,
kur viskas geliančiai provincialu;
statistinis praeivis panašus
į dvasiškai kontūzytą Antrojo
pasaulinio veteraną.

Sovietiniai abejotinų klasikų raštai,
priplėkusios blokadinės brošiūros; visa kas,
nors tvarkingai sudėliota lentynose,
atrodo kaip mirusiųjų sąvartynas.

Bibliotekininkės griežtos: daugiau
draudimų, negu vilionių
į žinojimo palaimą.

Jeigu vaikas, tai moralizuoja,
jeigu įtakingas vyras ar poniutė, lankstosi.

Nebeaišku, ar iš knygų tebesimeldžiama,
ar jos dar pajėgios ką gero pranešti,
ar nuo jų apskritai nors kiek tobulėji –
kaip ramiais, nepretenzingais
pradinės mokyklos laikais.

Juk suaugus jos atrodys esminės,
nepaisant muštynių tarp lentynų,
nemalonių replikų, pravardžių,
brutalaus tyčiojimosi.

Gali būti, kad skaitantieji (jeigu tokių dar atsiras)
jau nesugebės jų suprasti, ir jos
liks vienos sau, nejudinamos,
niekam nereikalingos.

Kol kada nors miestelio keistuolis
išsitrauks *Pasaką apie narsią Vilniaus mergelę*
ir meiliai paglostys.

Turgaus aikštė

Susijusi su gėdingiausiomis situacijomis;
vaikystėje pardavinėjau gėles.

Apkalbomis, užgauliojimais, replikomis –
„Susiraukus, kodėl ji negali šypsotis?“

Nėra maloni, nesižemina, nepataikauja –
tikrai mano paauglystės portretas.

Vertinantys žvilgsniai, prekijų kova dėl pirkėjų –
šūksniai, vilionės – kaip visa tai atgrasu.

„Ir tau ne gėda?“ – bendraamžės klausimas.
Ne, jaučiuosi padedanti šeimai.

Juk pardavinėju gėles, taurius sutvėrimus,
ne kokius menkaverčius pašvitus.

Kardeliai ir astramerijos, sausuolės –
tiesą sakant, jūs jų neverti, jos ne jūsų nosiai.

Prieš Vėlines – chrizantemos, visokių rūšių;
nuobodus laikas, kurį tekdavo prastumti

svajojant, kaip po to prisipirksi kokių nors niekų –
dėvėtų skudurų, kasečių, išloši dykinėjimo.

Sutrūniję prekystaliai, ant jų visoks šlamštas –
piniginės, plastmasinės segės į plaukus,

prieskoniai, vyšnių kauliukų esencijos tortams,
kramtomoji guma su komiksų popieriukais.

Kvailos šnekos, blevyzgojimas, pigus erosas –
stabiliausia prekybinių mainų valiuta.

Gorilų keiksmažodžiai: „Jau pisamo amžiaus?“
Nežinau labiau žeminančio auklėjimo.

Jūsų lytis man taps blogio sinonimu –
panieka kris ant visos giminės.
Atsižadu bet ko bendra su bet kuriuo iš jūsų –
ir su vyrais, ir su moterimis, ir su vaikais,
išmokusiais nuolankumo mimezės.

Fantazuodavau, kad į aikštę suplūsta
neužmatoma banda kiaulių, gal net apsėstų,
kaip Evangelijoje: ir suėda jus it
perlus iš storžievių moliuskų.

Čia tiek daug buvo atėjusių savęs parodyti –
visi jie praėjo, nesusidomėjau nė vienu.

Pradinė mokykla

Lietingomis rudens dienomis per pertraukas
sustatydavo po du ir tekdavo eiti ratu,
susikabinus už parankių, vienodu ritmu,
nesidairant, nesišnekant.

Nežinau nieko labiau bukinančio –
tvarką prižiūrėdavo budinčios mokytojos,
už pažeidimus darydavome pritūpimus.

Suaugusi sumečiau, kad verčiau jau
mane tegu bukina mezgimas –
bent naudingą daiktą sukuri.

Savaitgaliais išsilyginti baltą apykaklaitę, rankogalius
ir prisisiūti prie sovietinės uniformos;
plisuotos kaip ir mes, valyvumo aukos.

Maištauju prieš tą ratą, norėčiau koridoriuje
pasiskaityti bent jau sienlaikraščius,
nedarysiu jokių kvailų pritūpimų –
visa tai prisimenu prieš pat sapną.

Levandos iš Provanso po pagalve:
mažame drobiniame maišelyje,
kad būtų lengviau užmigti.

Girdėjau per radiją – esama snobų, kurie
keliauja Provansan skaityti Prousto.

Juk galima jį perskaityti vonios kambaryje.

Vyšnių vestuvės

Atrodo kaip nuotakos su nuometais,
o viso labo uždangstytos užuolaidomis
nuo varnėnų.

Čia Vyšniauskų gyventa; tos, kurios
liko neiškirstos, apsisprendė tekėti.
Namai išsiilgę vestuvių.

Ant aukšto – pašto ženklų albumai
su kadaise išsimainytomis
markutėmis iš užsienio.

Išsaugotos operų programėlės,
mokykliniai sąsiuviniai su orų
stebėjimo kalendoriais.

Senos močiutės maldaknygės, iš kurių
vaikystėje susipažinai su tuo
paslaptingu anapusiniu pasauliu,
reguliuojamu keistų personažų,
taisyklių, mantrų.

Mergautinėse svajose paskendusi siuvamoji –
apie gražias gėlėtas medžiagas,
jų glaudimąsi prie nuogų kūnų.

Kad siūtų ja raganos,
naktį, ant aukšto klabendamos
kojinę pavarą, ir mes
bijotume tamsoje.

Perlamutrinės sagos

Pelamutrines
sagos

* * *

Dilgėle, žole piktybės, dygliuota ir atkakli –
anksti iš tamsybės išlindusi su pulku seserų;
negražiu drabužiu apsirengusi, tarsi vienuolė
(negi išmesi, kas sudėvėtina).

Tiki, kad tokia tu nieko netrauki, nesi geidžiama;
jautiesi saugiau negu noriai vaikų skinamos pienės.

Didingi namai tavo akiratyje – apšiurę, juodomis
palangių panagėmis; nuogasieliškus jie cituoja
Cvetajevos laiškus į Vilnių.

Lyg žmogus nuėjo, su auksuota apyranke; emocingai
aptarinėdamas telefonu kvailus savo reikalus.

Dėbteli paniekos kupinu žvilgsniu –
iš širdies jį niekini (ne už grožį).

Santara-Šviesa

Įstingusia kalba, kokia galbūt
kalbėjo tarpukario Lietuvoje, tik be
amerikietiško akcento –
trokšiu kada nors vėl ją išgirsti,
tik ar nebus jau išnykusi.

Pienių švelnumo jų galvos, bet
mąsto labai praktiškai, ūkiškai.
(*Kiek vaikų turėjo? Kiek hektarų?*
A, mažažemiai.)

Mūsų sportbačiai vienodi,
mes atrodome demokratiškai,
šiek tiek tikime esą gabūs,
gal net išskirtiniai.

Jie visko klausia, nes nori suprasti:
Ten kūtė? Ar eisime į šią triobą
(vadinas, bažnyčią)?

Klibinkščiuojant žydų gatvelės akmenimis
(tarsi ėrelius Abraomas vestųsi nematoma
iš dangaus nusileidusia tėvo ranka),
jie vis skaičiuoja datas, sudėdami ir atimdami
savo amžių.

Gėlių kioskas

Kokios mėsingos begonijos, primenančios
kapų lankymą praėjusiame amžiuje,
karsto formos senelių šiltadaržį.

Dar tie žmonės stotelėje,
visi ligi vieno atrodo kaip bėdžiai,
lyg ne Vilniaus pariby gyventų.

Virtualiame kapinyne (net aš tenai
turiu porą mirusiųjų, tik stengiuosi
nemitologizuoti) jie dažnai
kaitalioja nuotraukas, tikėdamies,
kad kam nors tai dar įdomu.

Gėlių kioske tiek grakštesnių padarų –
medituoju hiacintus ir nėrinius iš celofano,
kad netektų žiūrėti į laukiančiuosius.

Atsimenu, norėjai įsidarbinti gėlių pardavėja –
purškia augalus kioske valdinga storulė,
renka vabalus nagais mėlynais:
žemuomenėje mums vietos nėra.

Senelis augino gėles, pats, savo rankomis –
ir tų gėlių veiduose mačiau daug
ryškesnius pasaulius, negu kada
būčiau sutvėrus eilėraštyje.

Autobuse

Autobuse miega iš darbo
važiuojančios moterys.
Žali šešėliai ant užmerktų vokų.

Turbūt dirba siuvyklose ar valgyklose;
priešingai negu įkaušę tranai, juos
galiu nužiūrėti, turiu tam jėgos.

Toji, kuri galbūt prieš kelis gyvenimus
kino juostoje akimis stumdė stiklinę –
tos pačios giminės, irgi turiu
panašių galimybių.

Žvilgsniu priversti tuos kretinus
stotis ir sprukti laukan,
užleidžiant vietą galudienei.

Tiksliai žinau, kad ne mūsų lytis
sukėlė Sirijos karą; kad ne per mus
į Europą plūsta pabėgėliai.

Būsimose kino juostose
jie pavargę smaksos krėsluose,
o mes, maloniai apsvaigusios,
tepliosime jų vokus
briliantine žaluma.

Embrionų pozos

Tomis dienomis tampa labai bloga nuo
psichologų tinklapių, nuotraukų, prisistatymų –
tarsi jiems reikėtų mano pagalbos.

Apima didžiulis prietaringumas,
mezginio akys pavirsta rožiniu,
upę susikarpai ir siuvi.

Visi embrionai klūpo, parvirtę
nuo negalėjimo pasitempti;
meldžiasi prieš savo norą.

Kai kurie veržiasi į vitrinas:
pasakojasi internete, į juos žiūrima
dažniausiai kaip į klounus manekenus.

Kūdikiais jie nepavirs, pasmerkti
nesivystyti, netilpdami toje
juodoje ertmėje, atskiriančioje
nuo drabužių.

Ir staiga kažkurią akimirką be jokių pastangų,
užsiėmus beviltiškais niekais,
upė tekėdama suardo siūles.

Pamokų ruošimas

Į kapines paauglystėje siųsdavo laistyti,
ruošdavau tenai pamokas, skaičiau ant suolelio.

Ligi šiol tebeslankioju, nors ir stengiuosi
nevaikščioti be reikalo, mirties neerzinti.

Prasmės klausimas mane kankina,
padėkite, jį išsprendusieji.

Nerandu aš žemėje ramybės,
bet ir jūsų akmenys tokie niūrūs, nejaukūs.

Čia taip tyku, nors važiuoja mašinos –
prie didelio kelio jūs stovit, paminklai.

Kažkas jus mylėjo, buvot meilužės ir seserys;
lotyniški garbinimai ant postamentų.

Tačiau nieko nesako man jūsų pavardės;
nebesimeldžia nieks dailiose koplyčiose.

Išmokau numarinti savo aistras,
gyvenu be didelių nuodėmių, be kraujo vėtrų.

Norėčiau eiti ir melstis, suskambus varpams,
ir tikėti visu tuo, ką kunigas sako.

Tačiau perdėm skiriuosi nuo autobuso žmonių;
agresyvių mačo ir kvailų kokečių.

Vasarą dvelkiančių prakaitu, sodo uogomis;
klerkų kvepalais, alkoholiu.

Jų apsti gyvybė, banali ir nerūpestinga,
kaip žolė keroja ant akmens mano sielos.

Mišios Nidos bažnyčioje

Smiltys grikši tarp mūsų dantų
net nuo Dievo kūno.

Oda sūri, kvepia jodu,
medūzomis ir žuvimis.

Tiek visokių žmonių – nepanašūs į ponus,
nusižeminimas povyzose.

Dauguma su vaikais, juk mums reikia
į ką nors kabintis.

Tos jų ligos, traumos ir dar
neužkritę kirviai – nori nenori
apima prietaringumas.

Ir naujieji rusai – jie čia šiaip užsuko,
užsimiršo esą ne Venecijoje.

Bet vaikai jų gražūs, it iš Tolstojaus romanų –
mąslūs, nuščiuvę, trumpam pakerėti
paprastų žmonių religingumo.

Taip, tikėjimas yra svarstytinas
kaip psichikos sutrikimas, parašė
vakar *Psychology Today*.

Visgi nepasakyčiau, kad trokštu
kokių nors reikalų turėti
su žmonėmis be jokių ligų.

Kunigas pasakoja apie Liuciferį –
kad gražiausias iš angelų, gundo puikybe.
Tarsi matęs būtų.

Žinau, kad tokio iš viso nėra.
Babilono karaliaus metafora, sulotynintas
kanaanitų dievybės vardas.

Ir visa kita, ką pasakoja –
sodrus išbandymas mano puikybei.

Tiktai vaikai, prisigalvoję
kūrybingiausių dingsčių sprukti laukan,
meldžiasi tenai krykštaudami.

Savas kambarys

1993-iaisiais internate gavau kambarį
paauglių mergaičių aukšte,
gyvenau jame viena.

Greta esančiame kambaryje
neseniai buvo numirus senutė,
niekas nenorėjo tenai gyventi.

Vis dar buvau represyviai religinga,
beveik kasdien kalbėdavau rožinį
į Rericho paveikslėlį.

Kambaryje stovėjo pianinas,
mokiausi juo paskambinti
Klementi sonatinas.

Taurus nuobodulys, melancholija,
slampinėjimas po operas ir baletus
(nes nemokamos kontramarkės).

„Faustą“ skaičiau per naktį,
deklamavau architekto monologus
iš Marcinkevičiaus „Katedros“.

Tiesa, dar kažkokie piešiniai;
teko piešti litus ir popiežiaus apsilankymą –
tokia išgyvenimo disciplina.

Žinojau iš Dostojevskio romanų,
kad ir ankstesniais amžiais
mergaites panašiai auklėjo.

Mano kambaryje paprastai
nebūdavo jokių guvernančių, jokių tėvų,
jokių draugų, tik aš viena.

Už sienos vyresnės paauglės
nuo ryto kartodavo gamas ir etiudus;
taip pat *Liebestraum*, atsiskaitymui.

Nepamenu, kad būčiau svajojusi apie meilę,
bet apie šlovę svajojau tikrai.

Naktimis mėgau rašyti dienoraštį –
prie žvakės, kad naktinėlės
nepastebėtų šviesos iš už durų.

Skambutis pranešdavo, kada keltis,
valgyti, eiti į pamokas –
ne visada nueidavau, turėjau
priežasčių verčiau pabūti viena.

Kur dabar visa tai?
Nejaugi tai buvo tik piešinys smėlyje,
nuskalautas bangos?

Bijau, kad būčiau galėjusi sudaryti
netyčinį sandėrį su Mefistu
ar Laurynu Stuoka-Gucevičium –
kambarys niekur nedingo,
tik siela paseno ir apmirė.

Kartą, man gulint lovoje
(turbūt dėl menarchės skausmų),
baltas balandis atsitūpė ant palangės.

Nenuostabu, palaikiau jį Apreiškimu.

Jūra

Tavo vardas – Marina.

Fotoprekių parduotuvėse pirkliai
siūlo gipso rinkinius,
kad galėtum įspausti naujagimio ranką ar koją
ir laikytum tą fosiliją atsiminimui.

Pakrantėj tiek daug tokių įspaudų –
didelių ir mažų pėdų – mums jų nereikia.

Nors pavydėjau Cvetajevai dviejų
rašymo valandų rytais,
galėčiau atsižadėti talento, jei tik žinočiau,
kad mano vaikai gyvens,
nebus tremiami nei kankinami.

Dar mokykloje patiri, kad
pasaulyje klesti niekšystė ir blogis,
ir persergi širdgėla, kuri vis atsinaujina.

Vis dėlto, žiūrint į baltus purslus,
mano smegenys išpūliuoja.

Kai jau nebesvarbios pozos ir įvaizdžiai,
bangos virsta karo žirgų dundėjimu.

Vaikas nardo tarp ryškiaspalvių įsimylėjėlių:
trejų metų kūnas – it cherubino.

Trys nuogos nimfetės (akivaizdu, dar
nesiporavusios) sėdi vandeny negiliai, laukia,
kol bangos atsidauš į jų lytis.

Sagų dėžutė

Apvali, skardinė, nuo ledinukų;
turinys taip domina vaiką, kad
išduodamas net *Lego*.

Ji paima žirkles ir sukarpo sportinį
džemperį – siuva iš jo suknelę;
iššarsto sagas ir kitus blizgučius.

Iš jų galima dėlioti mozaikas:
nuo marškinių ir paltų,
metalinės, su bareljefais.

Vaikystėje dešinė akis buvo silpna,
daktarai patarė mamai sumaišyti į lėkštę
žirnius su ryžiais, užklijuoti kairiąją akį
(kaip piratei) ir liepti išrinkti.

Beveik kaip tose pasakose, kur našlaitei liepia
atskirti miltus nuo aguonų grūdelių.

Nebenoriu turėti nieko bendra su tais,
kurie sako „Mokslininkai atrado“,
tačiau teberankioju sagas, viena akimi,
šiaip ne taip vergų plantacijose.

Perlamutrinės nerandu, moliuskų kilmės,
iš megztinio ji ištrūko paplūdimyje,
tarsi norėtų grįžti tėvynėn.

Turinys

Ritėje

Pokalbis su Vilniaus Gaonu 7
Aušros vartų atlaidai 9
Tiek daug bendraamžių... 11
Mokymasis siūti 13
Siuvinėjimas kryželiu 15
Meška Kalnų parko grotose 17
Bibliotekos laiptai 19
Halės turgus 21
Seni kalendoriai 23
Naujosios žydų kapinės 25

Kamuolyje

Singer Serenade 31
Senoji Naujoji Vilnia 33
Rugsėjo pirmoji 35
Vienuolių palapinių šventė 37
Čiuožykla Lukiškių aikštėje 39
Karnavalas 41
Baseine 43
Audinių parduotuvė 45
Apmirę grūdai 46
Rasų kapinės žiemą 48

Persiplėšus drabužius

Anna Lee Fisher... 53
Frankfurto oro uostas 54
Žinota, kad vieną kartą... 55

Naktinis skridimas 56
Apsimetėlė atsirašo filologyno sienoje 58
Čikaga pro lėktuvo langą 60
Pieštukų parduotuvė Ženevoje 61
Atvirukas iš Fribūro 63
Lėlės iš Gvatemalos 64
Pietūs Rygoje 66

Uniformų *plissé*

Lobių skrynelė 73
Kolorado vabalų rinkimas 74
Maudynės ežere 76
Kapų lankymas 78
Provincijos laikraštis 79
Šermenys 81
Mažo miestelio biblioteka 82
Turgaus aikštė 84
Pradinė mokykla 86
Vyšnių vestuvės 88

Perlamutrinės sagos

Dilgėle, žole piktybės... 93
Santara-Šviesa 94
Gėlių kioskas 95
Autobuse 97
Embrionų pozos 98
Pamokų ruošimas 99
Mišios Nidos bažnyčioje 101
Savas kambarys 103
Jūra 106
Sagų dėžutė 108

Kazlauskaitė, Giedrė
Ka687 Singerstraum: eilėraščiai / Giedrė Kazlauskaitė. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2016. – 112 p.
ISBN 978-9986-39-880-6

Poezijos rinkinių „Heterų dainos“ (2008) ir „Meninos“ (2014) autorės trečia poezijos knyga. Poetė atsiriboja nuo dvasingo giedojimo ir skambių žodžių, pasikliauja konkrečių patirčių, būsenų bei vaizdų perėjimu į poezijos kalbą ir sukuria ypatingą tikrumo įspūdį.

UDK 821.172-1

Giedrė Kazlauskaitė

Singerstraum

Eilėraščiai

Redaktorius Valentinas Sventickas
Dailininkė Deimantė Rybakovienė
Maketuotoja Dalia Kavaliūnaitė

Tiražas 800 egz.
Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
K. Sirvydo g. 6, LT-011101 Vilnius
www.rsleidykla.lt
info@rsleidykla.lt

Spausdino UAB „Petro ofsetas“,
Naujoji Riovonių g. 25C, LT-03153 Vilnius

Žinojau, kad tai bus ritmiška, mokys silabotonikos; *Singer* beveik matematikė.

Reikėjo siūti karnavalui, iš pradžių raganos apsiaustą, paskui apsiūti lėles, tada kompensuoti stygių spintoje.

Aštuntoje klasėje gyvenau bendrabutyje greta vyresnių muzikančių kambario; kažkuri iš jų nuo pat ryto, pagrojusi gamas, imdavo skambinti Liszto *Liebestraum*. Tuo metu ir tame kambaryje formavausi kaip į nieką nepanašus padaras, mintąs Goethe's *Faustu*, operų libretais ir svajomis. Dabar man jau tarsi ir nieko nereiškia tas patetiškas kūrinys. Svajoju ne tiek apie meilę, kiek apie vienatvės, mąstymo, meditacijų laiką, kurį padeda atrasti siuvimo mašina. Todėl *Singerstraum*.